

CAMPANET

PREMSA
CAMPANET

publicació de l'O.C.B.

Novembre - Desembre 1993
Any XI. Núm. 71

ELS INFANTILS DEL C.E. CAMPANET, UN EQUIP REVELACIÓ

CAMPANET I EL FERROCARRIL DEL NORD CONVERSANT AMB ANTÒNIA GUAL "QUIXA"

CAMPANET

Revista Bimestral

Edita:

Obra Cultural Balear
Delegació de Campanet

Coordinador:

Antònia Bennàsser Capó

Equip de Redacció:

Joan Buades
Bartomeu Martorell
Jaume Morell
Damià Pons
Miquel Vives
Jaume Ordines

Col·laboradors:

Bartomeu J. Barceló
Margalida Crespí
Francesca Capellà
Damià Ferrà-Ponç
Antoni Gómez
Francesca Reinés
Magdalena Alzamora
Gerònia Beltran
Pere Antoni Reinés
Catalina Valriu
Isabel Alcover

Fotografia:

Pere March
Jaume Morell
Jaume Nadal
Antoni Morey
Sebastià Reinés
Arxiu Rev. Campanet

Dibuixos:

Joan Martorell
Rafel Pons
Antoni Ripoll
Joan Amengual
Bartomeu Pons

Portada:

Antoni Morey

Impressió:

TIRRENA, S.A. TEL. 98 52 12

Dipòsit Legal:
P.M. 659/1982

Domicili:

Camí de Son Cabot s/n
Tfn.: 51 62 39

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

SUMARI

	Pàgs.
Editorial _____	3
Noticiari _____	4,5,6,7
Associació mestresses de casa _____	8
S'aprova el pressupost municipal _____	9,10
De jove a jove _____	11
Conversant amb _____	12,13
Campanet i el ferrocarril del Nord _____	14,15,16,17
Recuperem la nostra fesomia _____	18
La roda de l'any _____	19,20
L'Associació de la Premsa Forana _____	21
Conselleria de Cultura i "Sa Nostra" _____	22
Poemes i Gloses _____	23
L'alcohol _____	24
Bona Cuina _____	25
Esports _____	26
Agenda de la Vila _____	27

ADOMAR

ALTA FIDELITAT DIGITAL

JOAN MARTORELL MARTORELL
Carrer Petxino, 9 - 1º. - Tel. 51 63 62

CAMPANET

ESPECIALITAT EN MUNTATGES D'EQUIPS DE MÚSICA D'ALTA FIDELITAT DIGITAL PER: CAFÉS, PUBS, VIVENDES I COTXES DES D'UN SIMPLE ALTAVEU A L'EQUIP MÉS COMPLET DE MÚSICA. LECTORS DE COMPACT DISC, PLETINES, EQUALITZADORS, PREVIS, MESCLADORS, ETAPES DE POTÈNCIA, ALTAVEUS DE DUES I TRES VIES, BAIXOS I SUB-BAIXOS

Tot Gust

San Miquel, 79 - Tel. 51 64 49
CAMPANET

la tenda de moda

EDITORIAL

TURISME RURAL, SI PERO...

La Conselleria d'Agricultura, amb l'ajuda de fons de la Unió Europea, promou explotacions turístiques diferents de les que fins ara hem conegut a Mallorca. Es tracta, bàsicament, de les modalitats de l'agroturisme i el turisme rural. En el primer cas, es tracta de combinar l'explotació agrícola amb la turística; és a dir, fer rendible l'agricultura mitjançant els beneficis que es puguin obtenir allotjant turistes. L'altra forma, el turisme rural, ja es deslliga més de l'explotació agrícola i vol ser una modalitat de turisme de qualitat, integrat en un àmbit rural i lluny dels llocs turístics tradicionals de la costa.

A Campanet, el turisme rural es posarà aviat en marxa a Monnàber Nou. En principi, pot tenir aspectes positius per al nostre poble si es compleixen les condicions que en teoria ha de reunir aquest tipus d'activitat turística: quali-

tat, poca concentració, respecte al medi natural i històricopatrimonial, etc. En un indret com el nostre, que depèn econòmicament d'altres llocs com Inca, Palma o Alcúdia, pot ser molt positiva aquesta alternativa si crea riquesa i feina.

Ara bé -i aquest és el però que hem posat al títol- s'ha d'anar ben alerta que tot això no serveixi més que per traslladar els mals de la costa al nostre municipi: concentració, urbanització salvatge, conflictivitat per la creació de colònies de residents que no s'integren o que són discriminats. Si hem de tenir turisme, ens convé que sigui de qualitat i que no distorsioni la nostra manera de ser i de viure. Si no és així, és ben segur que hi haurem sortit perdent.

LA CREU ROJA ORGANITZA UNA RECOLLIDA DE MEDICAMENT PER A CUBA

La Creu Roja de Balears va començar a mitjan mes d'octubre una campanya de recollida de medicaments destinats a la Clínica Pediàtrica "La Balear" de la capital

cubana, construïda l'any 1927 per immigrants mallorquins a La Havana. Aquesta clínica infantil, considerada com un dels centres de major prestigi del país, podria desaparèixer degut al desabastiment de tot tipus que pateix.

Si bé "La Balear" necessita absolutament de tot, en aquests moments són els medicaments per a intentar cobrir un mínim aquesta necessitat. Per tal motiu, s'ha distribuït en totes les botigues de Balears una llista de medicaments, que inclouen des de llet maternitzada a aspirines i analgèsic, per a que les persones que vulguin solidaritzar-se amb aquesta causa comprin els productes, que seran entregats a la Creu Roja de Cuba a partir del proper 1 de Novembre.

La Creu Roja Balear, que ja va col·laborar amb una altra campanya organitzada aquest estiu per la Creu Roja Espanyola, amb l'enviament de 160 kgs. de vitamina B12, dona la culpa de la penúria

que pateix Cuba degut al bloqueig econòmic al que està sotmesa l'illa caribenya per part dels dels Estats Units.

MEDICAMENTS DE MÀXIMA URGÈNCIA PER L'HOSPITAL "La Balear" a L'HAVANA (CUBA).

FERRO GRADUMET comprimets	VENTOLIN xarop
CLEBORIL comprimets	VENTOLIN inhalador
PRIMPERAN xarop	ASPIRINA comprimets
GELOCATIL comprimets	FRINOVA comprimets
TERMALGIN comprimets	CINFATOS 20 comprimets
ANALGILASA comprimets	PECTOX capsules
DOLMEN comprimets	FURACIN pomada
TEGRETOL 400 100 comprimets	FLUIMUCIL sobres
DEPAKINE 500 100 comprimets	EUPEN capsules
DAYAMINERAL comprimets	EUPECLANIC 500 capsules
REDOXON Complex	LLETS MATERNITZADES
BECOZYME C PORTE	PAPILLES
VITAGAMA FLUOR	GAMMA GLOBULINA HUMANA
ZASTEN comprimets	XAMPÚ ANTIPARASITARI
THEO-DUR 300 mg	

"LA BALEAR" és en part nostra i pateix a Cuba

1. L'hospital infantil "LA BALEAR" fou fundat per mallorquins l'any 1927 a l'Havana, Cuba.

2. Avui necessiten medicines perquè no sofreixin dolor mils de nins.

3. Anau a la farmàcia de més a prop i hi veureu exposada la llista de medicaments específics que necessiten per salvar-se.

NO HO DEIXEU PER A MÉS TARD !!

Creu Roja Espanyola

Noticiari

L'INSALUD EXPEDIENTA EL METGE PER COBRAR IGUALES

Al "Diario de Mallorca" de dia 11 d'agost apareixia una crònica referida a la dimissió de l'aparellador municipal i a una denúncia feta contra el metge de Campanet. A continuació transcrivim la part que feia referència al cas del metge: "Durant tot aquest temps (es refereix als quatre anys que fa que el metge exerceix a Campanet), el metge, després d'estar oberta la seva consulta al Centre Sanitari de Campanet, de les nou a les cinc del capvespre, obria una consulta particular, tres capvespres a la setmana, fent pagar als pacients la iguala mensual o la consulta, que corresponia a unes catorze mil pessetes anuals, segons la denúncia interposada davant l'Insalud.

Per altra part, a pesar de tenir imposat un horari, segons veïns de Campanet el metge tancava la consulta a les tres del capvespre, enviant els seus pacients a la consulta particular, on utilitzava receptes oficials de la Seguretat Social, un altre motiu a denunciar.

L'Institut nacional de la Salut, després de la denúncia efectuada per una pacient, ha obert un expedient a Joan Rosselló, després de nomenar un inspector, ara el cas és a la fase de declaracions per les dues parts i pot durar bastant de temps. Una vegada coneguda la resolució final, que es determinarà a Madrid, el metge pot ser sancionat amb la suspensió de sou i feina, en funció de la gravetat del cas, pot quedar-se en un simple advertiment i, com molts altres casos, arxivat per falta de proves, segons fonts de l'Insalud.

L'AJUNTAMENT REDUIRÀ LES TARIFES D'AIGUA DE LA ZONA RUSTICA

Al Ple ordinari de dia 9 de setembre es va aprovar modificar les ordenances fiscals referides al subministrament d'aigua potable, al clavegueram i a la recollida de fems. A part de preveure diversos casos com l'avaria de comptadors, descuits, etc., el canvi més important és la reducció de la tarifa d'aigua a les cases de camp amb residents empadronats a Campanet, els quals ara pagaran les 60 primeres tones d'aigua a preu urbà, és a dir, a 45 pts. el metre cúbic. De 61 a 75 tones la pagaran a 130 pts. i a partir de les 76 tones a 300 pts.

ASFALTS DE CAMINS I CARRERS

L'Ajuntament demanarà al Consell Insular de Mallorca que s'inclogui al Pla d'obres i serveis l'asfalt de diverses vies del poble, com el camí de Son Cabot, el del cementeri, Son Puça, el camí de Can Miret i diversos carrerons. El cost total és d'uns devuit milions de pessetes, dels quals l'Ajuntament en pagaria un màxim del 20 %.

Per altra part, s'ha acabat d'asfaltar el camí d'Ullaró. El seu cost, 7.200.000 pts., ha estat cobert amb una subvenció de 3.950.000 pts. de la Mancomunitat del Raiguer i la resta amb superàvit municipal.

DIEGO CAMUÑAS AL SUPLEMENT "BRISAS"

El suplement dels diaris "Ultima Hora" i "Balears" de dia 26 de setembre va publicar un extens reportatge sobre la història dels foners balears i un altre dedicat als foners actuals, en què es parla de les competicions de tir de bassetja i se n'esmenten els campions, entre ells en Diego i el seu fill Francesc. A part, el reportatge -que du com a títol "Diego Camuñas, un campió que fabrica bassetges- se centra en la figura d'en Diego com a artesà. El reportatge és il·lustrat amb diverses fotografies del procés d'elaboració de les bassetges.

ACTIVITATS DE LA BIBLIOTECA

A part de la tasca tradicional d'una biblioteca, que és el préstec i la consulta de llibre, la biblioteca municipal de Campanet ha emprès altres iniciatives per tal d'atreure els nins a la biblioteca. Cada dilluns i dijous es programen activitats diverses, les quals molt sovint serveixen d'excusa perquè els nins fullegin, toquin i juguin amb llibres.

Una part d'aquesta tasca dinamitzadora es du a terme a través dels contes: a "L'hora del conte", es convida algú perquè conti un conte. Pere-Antoni Reinés "Corritx" i Marisa Pardo han estat els darrers contadors de contes que han passat per la biblioteca. Una altra activitat "Qui conta el conte", serveix per enganxar contadors de la mateixa edat que els qui els escolten. N'Antoni Pons Alorda ha estat un d'aquests contadors juvenets.

A part d'aquestes activitats relacionades més directament amb els llibres, s'han duit a terme aquests dos darrers mesos diversos tallers, com puguin ser els de bolletes de paper, collage, educació vial -amb explicacions de la Policia Local-, retallables, mòbils i, fins i tot, petits concerts de seccions de la banda de música.

Per acabar, s'ha de comentar que van augmentant espectacularment els usuaris del servei de préstec. A hores d'ara, ja s'han expedit més de 300 carnets d'aquest servei.

JORNADES GASTRONOMIQUES

De dia 8 a dia 11 de novembre es va dur a terme una edició de les Jornades Gastronòmiques a la Serra de Tramuntana. Aquestes jornades, que se van fer als ajuntaments d'aquesta zona de Mallorca, volen ser una preparació per a possibles iniciatives d'agroturisme; és a dir, per formar gent que pugui estar interessada a muntar negocis turístics en aquesta vessant de l'agroturisme, combinant l'explotació agrària amb la turística.

Les jornades, patrocinades amb l'ajuda comunitària que arriba a través del Consorci per a la Dinamització del Medi Rural i amb la col.laboració de la Conselleria d'Agricultura i de l'Ajuntament, varen tenir una gran assistència. Una vuitantena de persones, la majoria de do-

nes, varen seguir a la Llar de la Tercera Edat les explicacions de les professores d'Altior, les quals de les 6 a les 8 del vespre explicaren i feren diverses receptes de cuina tradicional i tractaren sobre qüestions diverses com parar una taula, normes de comportament, etc.

CANVIS DE FUNCIONARIS A L'AJUNTAMENT

Aquests darrers mesos s'han produït diversos canvis de funcionaris a l'Ajuntament. per una banda, s'ha cobert la vacant deixada per n'Abdó Campins, l'aparellador municipal, que va dimitir fa uns quants mesos. A la carta de dimissió que va presentar a l'ajuntament, deia que deixava el càrrec per motius professionals i no per la denúncia que un particular havia fet contra ell per irregularitats urbanístiques. Per substituir-lo ha estat contractat per un any l'arquitecte Bartomeu Pons Iradiel, de Palma, seleccionat d'entre una trentena de candidats.

Per altra part, a mitjan octubre es va jubilar en Francesc Bennàsser "Cassoli", després d'uns 25 anys de feina a l'Ajuntament. L'amo en Xesc fou homenatjat pel personal i els regidors de l'Ajuntament en un sopar a la Tercera Edat, on va rebre una

placa i un rellotge com a record del seu pas per l'Ajuntament. A partir d'aquesta jubilació, l'Ajuntament va acordar crear una nova plaça de personal de serveis diversos, especialitzat en llanterneria. Al moment de sortir aquest número aquesta plaça ja es deu haver cobert.

EN TONI MACIANA ES RETIRA

Aquests dies en Toni Reus "Maciana" tanca la seva botiga del carrer de Sant Miquel. Després d'una quarantena d'anys - en Toni hi va començar a fer de sastre quan tenia vint-i-un anys- desapareix un indret entranyable del nostre poble, lligat a un personatge també entranyable, en Toni, el qual podem dir que sempre "ha estat per enmig" participant en activitats com l'organització dels Reis, els goigs dels quintos, etc. Enhorabona, Toni, per aquests quaranta anys d'activitat professional.

FESTES DE SANTA CECILIA

El dissabte dia 4 de desembre, la Coral Sant Miquel i la Unió Musical de Campanet varen celebrar la festa de Santa Cecília, patrona dels músics. Després de la missa, en què va cantar la Coral, la Unió Musical va oferir un concert que enguany va tenir com a novetat la presentació dels diversos grups d'instruments de la banda. Així, la primera part del programa va estar constituït per interpretacions dels grups de saxos, clarinets i flautes i metall, a part de dues peces que va tocar tota la banda. A la segona part, la coral i la banda interpretaren conjuntament el cor d'esclaus de Nabucco, la Balanguera i l'Himne de Campanet, que va cloure el concert.

A continuació, tots els músics i cantaires continuaren la festa de la seva patrona amb un sopar a sa Canova, que va acabar en ball.

V ANIVERSARI DE "SA PUJADA"

A començaments de desembre, els germans Joan i Rafel Reinés "Ruquet" han volgut celebrar els seus cinc anys al davant de Sa Pujada. A part de convidat tothom a un pastís d'aniversari, s'han organitzat concerts i altres actes de celebració. De fet, darrerament Sa Pujada programa concerts en directe que animen si pot ser encara més, les nits del divendres i dissabtes a vespre. I és que, ara per

ara, Sa Pujada és el punt de reunió i de festa dels joves campaneters. Tan acostumats hi estan, que no creim que puguin ni imaginar-se un Campanet sense Sa Pujada. Enhorabona als germans "Ruquet" per aquests cinc anys d'èxit.

ENTREVISTA A NA CATALINA VALRIU

En un altre número de "Brisas", el de dia 5 de desembre, s'hi ha publicat una entrevista de Llorenç Capellà a na Catalina Valriu, col·laboradora d'aquesta revista. Na Catalina, que és la doctora en filologia catalana i imparteix classes de literatura popular a la Universitat, és a més una experta en temes de cultura popular - els seus articles a la revista, que formen la secció "La roda de l'any" tracten dels

costums populars i tradicionals relacionats amb les diverses èpoques de l'any.

L'entrevista de "Brisas", però, se centra en una de les facetes potser més coneguda de na Catalina, la de na "Contacontes", a aquest personatge que recupera la literatura oral i el plaer d'escoltar una

història. I és que en paraules del mateix Llorenç Capellà, na Catalina "exerceix la professió més bella del món, com és la de contar contes".

C.E. CAMPANET

FES-TE SOCI

Tots els que feim possible la revista Campanet, vos desitjam unes Bones Festes de Nadal i Cap Any Nou. I que si no ens toca la "Grossa", al manco que la Salut, la Pau, la Llibertat i el Benestar ens ompli tot el 1994. Molts i Bons.

LA CORAL SANT MIQUEL DE CAMPANET

La Coral Sant Miquel de Campanet ja du un recorregut molt interessant. Segueix assajant amb molt d'esment i il·lusió. A més a més de les sortides que es fan durant l'any, la Coral ha tornat a enregistrar la tercera cassette de música d'Advent, per al pare Martorell, gran músic i compositor. Com sempre, varen dirigir la Coral, el director Pere Reinés i l'organista fou Arnau Reinés.

FIRES

Els artesans de Campanet, com és costum, cada any prenen part a les fires comarcals. Enguany, Cas Covoner i Menestralia varen exposar a les mostres de Pollença. Estaven dintre del bell Claustre, el qual lluia ple d'artesanía. A Alcúdia, hi dugueren algunes mostres de la seva artesanía n'Antoni Reinés "Xerimier" i en Diego Camunyes.

El Dijous Bo aquest any va representar una mostra d'artesanía de tota la comarca, Campanet hi va prendre part.

Sa Teulera de Can Dolç, els germans Ros, n'Antoni Reinés, i Ceràmiques Bisquerra exposaren a BALEART '93

Per altra part Menestralia ha aconseguit el primer premi del concurs de regals d'empresa que la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació ha convocat dins el marc de la fira d'artesanía Balears '93. Aquesta empresa, juntament amb altres artesans de Campanet, participen cada any en aquesta fira d'artesanía que s'organitza al voltant de les festes de Nadal, a les instal·lacions de Fires i Congressos de les Balears, al Polígon de Llevant. Enhora-bona pel premi!

ASSOCIACIO ESPANYOLA CONTRA EL CÀNCER

L'Associació Espanyola Contra el Càncer ha posat en marxa una de les més ambiciosos campanyes de prevenció d'aquesta malaltia. Gràcies a l'interès que la Junta Local de Campanet ha despertat i els bons afers del Dr. Buades que la co-presideix, la Junta Regional de Balears ha elegit Campanet com a capdavanter d'aquestes campanyes.

Les autoritats sanitàries, això és el Dr. Rosselló i l'ATS Rosa Cañellas, han oferit la seva col·laboració desinteressada i el nostre ajuntament s'ha volcat en aquest projecte. Per tant, convidam a tot el poble i especialment a les dones d'entre 45 i 65 anys a beneficiar-se'n.

El proper dia 17, a les 19'15, es donarà una àmplia informació a la Casa de Cultura. Vos hi esperam.

A.E.C.C. - Junta Local de Campanet
Magdalena Femenia-Presidenta

ASSOCIACIO MANS OBERTES

L'Associació Mans Obertes, juntament amb l'Associació de la 3ª Edat, ha organitzat un curs de gimnàstica.

Si vos hi voleu afegir, s'allargarà fins el mes de maig. Heu de saber que el preu, per aquells que no són de la 3ª edat, serà molt barat ja que contam amb el suport del Consell Insular de Mallorca.

Fer gimnàstica amb els majors resulta una experiència molt divertida. Si vos animeu vos garantizam que vos ho passareu molt bé.

Per dia 9 de desembre, i endavant, també hem organitzat unes interessants activitats per aprendre a fer centres nadalencs i decoracions florals. Col·labora la floristeria Prohens i és totalment gratuït.

ASSOCIACIO MESTRESSES DE CASA: NUREDDUNA

El dia 6 de novembre, l'Associació de Mestresses de Casa celebraren el seu I aniversari de la seva fundació a Campanet. Ho celebraren amb un bon sopar per les associades i acompanyants. Després hi va haver un bon ball per a tothom a la Casa de Cultura.

El dia 15 de desembre, es varen reunir totes les associades de Mallorca al Palau dels Congressos, per assistir a una demostració de cuina nadalenca, uns plats molt característics per aquestes festes tan assenyalades. També es va fer una demostració floral.

Hi havia molta imaginació, s'empraven plantes naturals sense destrossar el medi ambient que quasi sempre es veu deteriorat en aquestes festes. Després es rifaren els plats de cuina i també els centres nadalencs.

Les Mestresses de Casa es tornen a reunir a Campanet, per tornar seguir la tradició i fer els originals centres i detalls nadalencs, els quals són fets amb molta imaginació, s'aconsegueixen uns detalls molt bells i sofisticats que omplen les cases, donant una imatge nadalenca.

Està programat un Master de Cuina, Família i Protocol. És el primer Master que se celebra a Espanya. Està organitzat per la Federació Espanyola d'Associacions de Mestresses de Casa, Consumidors i Usuaris. Té molt bons col·laboradors i està obert a tothom.

Aquest Master té un preu especial per les associades. Si qualcú està interessat i vol fer aquest Master, pot inscriure's als telèfons: 51 61 85 - 51 61 78

TROBADA DEL PARTIT POPULAR AMB EL POBLE DE CAMPANET

Dia 25 de novembre, el Partit Popular va organitzar un acte informatiu a la Casa de Cultura. Hi assistiren el senador i batle de Sa Pobla, Jaume Font, el conseller de Turisme Joan Flaquer i diversos diputats i directors de Turisme, per informar sobre economia, turisme rural, etc. i altres aspectes de funcionament i gestió.

PREMIS DE LA LOTERIA

Ara que ve Nadal i tothom confia guanyar "sa grossa", no vendrà gens malament recordar que el sorteig de l'ONCE va repartir milions per Campanet no fa massa temps. Concretament, al sorteig de divendres dia 13 de novembre el número 70.820, que la botiga de ca Na Montse i sa Galeria havia distribuït entre els seus clients habituals, va repartir 10 milions a Campanet. Molta de gent se'n va dur així una bona quantitat de doblers que, almenys, els va servir per rescabalar sorteigs anteriors. Esperem que aquest primer premi de l'ONCE sigui l'aperitiu d'una pluja de milions a la loteria de Nadal i el Nin.

Dra. MAGDALENA BENNASAR MOJER

TOCOLOGIA - GINECOLOGIA

CLINICA PLANAS S.A.

C/ Menorca, 3

Tels. 73 03 45/46

73 88 43/44

07011 PALMA DE MALLORCA

Dimarts i divendres

de 5 a 8'30 tarda

Juny, juliol i agost

C/ Fadrius, 28-1'

Tel. 86 20 92

07420 SA POBLA

S'APROVA EL PRESSUPOST MUNICIPAL

En un ple extraordinari celebrat dia 15 de novembre es va aprovar a la fi el pressupost de l'Ajuntament per al 1993. El batle es va donar la culpa d'aquest retard tan gran en l'aprovació afirmant que potser no havia tingut una capacitat negociadora suficient. En les intervencions de l'oposició, el regidor del PSOE Antoni Reinés va argumentar que el seu grup votaria a favor perquè s'havien assumit les seves esmenes i finalment s'havien complert unes esmenes que havia fet el seu grup als pressuposts de l'any passat i que l'equip de govern inicialment no havia

duït a terme. Per part del PP, el regidor Jaume Pol va explicar que el projecte de pressupost no li semblava malament però que el seu grup no podia votar a favor d'un pressupost que no podien gestionar. Una vegada passat a votació, es va aprovar per 6 vots a favor, del PSM i el PSOE, i 5 abstencions, del PP. Els pressuposts, que s'han aprovat quan pràcticament ja acaba l'any, incorporen com a novetat una ajuda d'un 0'7 % al Tercer Món.

Pressuposts de l'Ajuntament per al 1993

INGRESSOS PREVIST

Imposts directes	
Urbana	11.900.000
Rústica	1.050.000
IAE	3.600.000
Vehicles	5.400.000
Plus-vàlua	300.000
Total	22.250.000

Llicències d'obres 3.700.000

Taxes i altres ingressos

Impresos	30.000
Documents	60.000
Cementeri	60.000
Obert. d'establiments	50.000
Clavegueram	2.200.000
Fems i neteja	9.050.000
Aigua potable	9.840.000
Taules i cadires	100.000
Mercat	350.000
Casetes de venda	50.000
Ocup. sòl i subsòl	950.000
Multes de trànsit	60.000
Multes d'urbanisme	50.000
Multes mediambientals	50.000
Recàrrecs de constrenyiment	200.000
Comp. cànon d'aigua	400.000
Diversos	300.000
Total	23.800.000

Transferències corrents

Estat	27.350.000
Munpal	1.200.000
Empreses públiques	850.000
Total	29.400.000

Ingressos patrimonials

Lloguer de finques	550.000
Interessos de bancs	900.000
Total	1.450.000

Subvencions previstes

Consell Insular	1.000.000
INSERSO	900.000
MEC	725.000
INEM	420.000
Subvencions diverses	455.000
Total	3.600.000

Total ingressos 84.200.000

DESPESES

Personal

Regidors	2.603.000
Retrib. bàsiques	9.245.000
Retrib. complem.	5.717.000
Personal lab. fix	4.320.000
Personal eventual	1.650.000
Altre personal	790.000
Gratificacions	300.000
Seguretat Social	2.005.000
Munpal	4.400.000
Assistència mèdica i farmacèutica	700.000
Pensions entitat	315.000
As. med. pensionistes	700.000
Complement familiar	50.000
Total	32.795.000

Béns corrents i serveis

Infraestructura	900.000
Conservació edificis	900.000
Escola, cementiri, esports	900.000
Reparació màquines	1.500.000
Manteniment cotxes	100.000
Informàtica	350.000
Material d'oficina	1.200.000
Biblioteca	375.000
Electricitat	6.825.000
Combustible	500.000
Roba	125.000
Neteja	100.000
Telèfon	525.000
Transports	63.000

Assegurances	325.000	Reforma Son Bordoy	3.100.000
Atenc. protocolàries	400.000	Pla de façanes	550.000
Publicitat	150.000	Ajardinament piscina	400.000
Gestor recaptador	325.000	Tancament tennis	200.000
Festes	3.550.000	Tanc. Can Panxo	250.000
Neteja fems	8.025.000	Maquinària	700.000
Estudis i treballs	450.000	Mobiliari i eines	300.000
Locomoció	200.000	Material informàtic	650.000
Notaria, drets d'autors, registre	200.000	Total	8.150.000
Total	27.988.000		

Interessos préstec 2.200.000

Transferències	
Consorti informàtica	250.000
Extinció d'incendis	675.000
Mancomunitat Raiguer	700.000
Fed. d'Entitats Locals	85.000

DESPESES

Serveis Socials	
Treb. Familiar	1.000.000
Assistent social	900.000
Programes	2.000.000
Ajuda al Tercer Món	280.000
Menjador	370.000
Escola d'Adults	882.000
Diversos	250.000

Subvencions	
Patronat de Música	1.100.000
Col. Pla de Tel	325.000
Activitats culturals	100.000
APA Llorenç Riber	400.000
Cursets diversos	600.000
Entitats	1.300.000
Subvencions diverses	400.000
Total	11.517.000

Inversions reals	
Adq. d'immoble	2.000.000

Amort. crèdits 1.550.000

TOTAL DESPESES 84.200.000

SUBVENCIONS A ENTITATS

Una partida del pressupost que cal explicar amb més detall és la referida a les subvencions a entitats culturals i esportives. El repartiment de subvencions que s'estableix per al 1993 és el següent:

Societats esportives	
Equip de futbol	250.000
Equip de bàsquet	250.000

Associacions culturals i d'oci	
Mans Obertes	50.000
Mestresses de Casa	50.000
Club d'Esplai	50.000
Tercera Edat	185.000

Prensa	
Revista Campanet	85.000

Escoles i corals	
Escola Ball de Bot	85.000
Revetla Campanetera	85.000
Coral Sant Miquel	85.000

APA	
APA Llorenç Riber	400.000
APA "Ca Ses Monges"	50.000

BAR SA GALERIA

Tapes variades

Pl. Major, 4

Campanet

DE JOVE A JOVE

TOMEU PALOU

La pesca submarina és un esport gairebé desconegut a Campanet. Així i tot, un jove del nostre poble ha convertit aquest esport en el seu millor entreteniment.

1.- Tomeu, des de quan aquesta afecció teva per la pesca submarina? Qui et va introduir dins el món d'aquest esport?

-Des de fa 7 ò 8 anys vaig començar a anar-hi pel meu compte, però després vaig conèixer un francès, Alain Heuze, que viu a Campanet i amb ell vaig començar a anar-hi de manera regular. Podríem dir que ell fou el que em va introduir dins aquest món.

Actualment hi vaig amb en Vicenç Bernat, el gendre de l'administració, en Pere Oliver, en Joan Jover i en Toni Tortella "Negret".

2.- Pots explicar-nos en què consisteix?

-En primer lloc s'ha de cercar el lloc correcte, és a dir, que no hi hagi gent, que sia un lloc de roques o serrats i que hi hagi una profunditat suficient. Després et canvies la roba i prepares la boia i ja et pots tirar a

l'aigua. Després es tracta de cercar el peix i intentar caçar-lo amb la pistola.

3.- Sabem que tots els esports tenen un cert nivell de perill, ja sigui molt o poc. T'has trobat mai en situacions on t'hagis assustat?

-Jo consider que és un esport perillós ja que cada any hi ha hagut uns quants morts. La majoria d'accidents són dins les coves, quan s'alça molta arena i el pescador perd la visibilitat de la sortida o també perquè queden enganxats amb la corda de la boia.

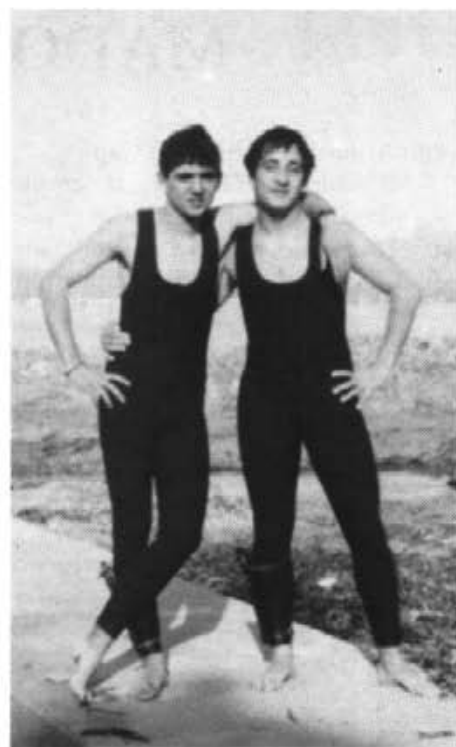
La situació més perillosa que jo he viscut va ser un dia quan vaig agafar un peix i la corda de la boia, que duia fermada a la pistola, va quedar enganxada a la pila que duim al braç i el peix no em deixava pujar a la superfície.

4.- Quin material es necessita per practicar aquest esport?

-El més important és la pistola, després el vestit que pot variar molt. Per exemple, el vestit que jo duc és de 5 m/m, el qual permet pescar durant l'estiu i durant l'hivern. També s'ha de duu una careta amb un tub i unes aletes als peus. El ganivet per les situacions de perill i altres coses; una pila per entrar a les coves i cercar els peixos davall les roques i finalment l'element obligat per tot pescador és la boia, que serveix perquè et vegin i per penjar el peix. Una altra cosa que també duim és el cinturó de ploms per enfonsar-nos.

5.- A Mallorca tenim un campioníssim d'aquest esport, en Josep Amengual. T'agradaria arribar a aconseguir tots els títols que ell ha aconseguït? Creus que és difícil?

-Jo pens que és la il·lusió de tots els que practiquem aquest esport, però per altra banda ho veig una utopia, ja que requereix moltes hores de pràctica i no sempre és possible dedicar-s'hi.

6.- Endemés de practicar la pesca submarina, imaginam que t'agrada fer altres coses. Quines són?

-A més m'agrada molt anar a caçar, anar a fer voltes amb la moto amb els meus companys i veure carreres de cotxe. També m'agrada anar d'acampada, estar en contacte amb la naturalesa. I com qualsevol jove, m'agrada sortir els caps de setmana.

Magdalena Alzamora
Jerònia Beltran

En el número 70 de la revista Campanet, hi havia unes quantes errades les quals eren: Maria "Porra" per Maria "Pova" - Tomeu "Soreis" per Tomeu "Sovís" i Toni "Curco" per Toni "Cuzco".

CONVERSANT AMB...

MADO ANTONIA GUAL GUAL

Per: Antònia Bennàsser i Capó

N'Antonina "Guixa" així sempre l'han anomenada la seva família, i la gent de Campanet. És una dona fadrina. Tota la seva vida l'ha dedicada a la família amb la qual ha viscut sempre; el matrimoni compost per Joan

Gual Gual "Guixa" i na Catalina Payeres de "Son Roig". També amb els seus tres fills: Na Martina, en Joan i na Rosa. Ella ha estat per ells una ajuda, una companya i una amiga. A hores d'ara és una dona molt gran, té ja 89 anys. Va néixer dia 31 de març de 1904.

INFÀNCIA A SA POSSESSIÓ DE SON ESTRANY

Som germana de tres: en Guillem, en Sebastià i en Joan. Record tota sa meva infància com si fos ara mateix. A mi, de petita, ja m'agradava anar a l'església, era una cosa que m'estirava, sentia una gran vocació i devoció envers Déu. No me'n vaig anar per monja no sé perquè; però he servit a Déu des del lloc que m'ha tocat viure. Com totes ses jovenetes, vaig tenir pretendents, però mai no en vaig voler cap.

Fins devers 12 anys vaig viure a "Son Estrany". Mompares en aquelles hores era es batle de Campanet, ho va esser devers dos o tres anys. Té diré una cosa, no és perquè fos mompares que ho dic, però era una bona persona, sempre va ajudar a sa gent, materialment i en donar bons consells. Nosaltres vivíem econòmicament bé, estàvem per amos a "Son Estrany". Llavors a ses possessions

hi havia vida, no era com ara ni prou fer-s'hi. A "Son Estrany" hi vivíem tots; es meus pares, en Joan Gual "Guixa", i na Martina Gual "Canussa", es meus germans i jo. Mompares volia que ets al.lots fessin carrera, o sigui, estudiasin, però cap d'ells va voler estudiar; anaren a escola fins grans i llavors tots tres es varen dedicar a ses feines

des camp. Idò que te contava, a "Son Estrany" hi teníem missatges, homes i dones a tomar i a collir ametles i garroves i altres feines des camp, tota sa terra la conrèvem. Record una taula ben llarga amb uns bancs en es costats plens de gent que seia i menjava. Si venia qualcú extern, sempre hi tenia una cadira per asseure i una mossegada de pa amb sobrassada. Mompares sempre deia, allà a on n'hi mengem 6 n'hi mengem 7. Sempre vàrem tenir un plat de calent p'ets anants i venidors.

De nina vaig ser molt feliç a "Son Estrany", jugava, cantava i corria d'un cap a s'altre de sa finca; ara collim aquí, llavors allà... em pareixia tan i tan immens que allò no acabava mai, no tenia fi. anava a escola a ca ses monges amb sor Teotista i sor Salvadora, hi vaig anar fins devers 12 anys.

Te contaré unes anècdotes que tenc molt presents malgrat hagin passat molts d'anys; una d'elles és sa mort de mumare, jo tenia cinc o sis anys i encara veig ses imatges com si fos ara. Mumare va tenir una malaltia molt rara, llavors no hi havia medicaments, es metges tampoc li trobaren es mal; me'n record que li posaven gel en es llavis i sa frescor li donava consol. Va morir en es 42 anys; mompares va tenir un gros disgust, estava desesperat. La varen acompanyar amb sa música fins a es cementeri de Sant Miquel; es missatges que teníem, juntament amb mompares, la vetlaren tota sa nit.

Allà, a "Son Estrany" sempre hi passava molta gent. Un dia va com-

PLA "Sa BANCA"
BANCA MARCH
DE JUBILACIÓ
T'esperam

parèixer es teu padrí, en Joan "Blanc" en aquelles hores, anaven "d'estraperlo" per fer quatre duros, idò es teu padrí hi anava; va venir fins a ses cases amb un cavall blanc, ell hi calcava i també duia sa mercaderia. Quan va arribar a davant ses cases, va cridar: -l'amo, l'amo, em perseguen es carabiners, necessit ajuda per amagar es cavall i lo que duc. Mompàre li va dir: Posa't tranquil-agafaren es cavall blanc i el s'endugueren a Son Roig; hi varen anar per dins sa finca de "Son Estrany", amagaren es cavall i sa mercaderia. Es teu padrí se'n va anar cap a ca seva, en aquelles hores tenien cafè a sa casa des carrer Sant Miquel, en es cantó de "can Muleta", en aquesta casa hi va viure molt de temps l'amo n'Antoni "Marxando". Mompàre va tornar a ses cases. Després d'una hora poc més poc manco, sentírem ses potades des cavalls des carabiners, ells baixaren des cavalls i entraren dins ses cases. Mompàre els va demanar: -Què cercau?. Ells contestaren: -Heu vist en fulano que anava amb un cavall blanc en direcció Nord? -No-, va contestar mompàre -Per aquí no ha passat ningú, però seis, pegau una mossegada i beveu un tassó de vi. Aquells carabiners se varen asseure, menjaren i beveren i se n'oblidaren d'en Joan "Blanc". Poc després partiren amb es seus cavalls; s'anaren ben contents i panxa plena.

Poc després de sa mort de muma-re, vàrem venir a viure a Campanet; vivíem a sa casa de "Can Cuixa" des carrer Sant Miquel. Quan vàrem deixar "Son Estrany" compràrem "Son

Garreta" una finca d'unes 12 quartades de terra, i la contràvem.

MESTRESSA DE CASA

Després de sa mort de mompàre, jo me'n vaig anar a viure amb es meu germà Joan, a sa casa des Cantó des Càrritx; des de llavors hi he viscut sempre. Es meu germà es va casar amb na Catalina de "Son Roig". Ells duien ses terres que teníem i les contraven; Jo solia quedar a casa i cuida-

va ets al.lots, feia es dinar i altres feines. Vàrem vendre llet molts d'anys, teníem unes quantes vaques, les munyíem i després veníem sa llet; en aquell temps no n'hi havia de llet embotellada, tothom venia amb sa lletera a comprar-la. Tot era molt distint d'ara. Record també quan feien ses matances; érem devers 40 entre sa família de sa Pobla, sa de Campanet i ets al.lots. Era una festa molt guapa, tothom disfrutava, hi havia tasca de fer menjar i servir, a més d'obrar es porc. Teníem una paciència!

Sempre he viscut amb sa mateixa família, no me queix de res, al contrari, n'estic molt agraïda de tots ells, perquè sempre m'ha tractat molt bé. Sa família ha canviat; en Joan es meu germà va morir l'any 1966 als 59 anys, na Martina i en Joan es varen casar i se n'anaren a viure a fora vila; Na Rosa i es seu home, en Joan, i es seus tres fills: na Joana Maria, en Tomeu i na Catalina viuen aquí des de fa uns anys; som una família nombrosa. Ets al.lots m'han donat i em donen moltes satisfaccions, tots m'estimem molt.

Ara solament me queda tenir paciència i esperar que el Bon Jesús me'n dugui a s'altra vida, la qual cosa esper ben tranquila i en pau.

Moltes gràcies "tieta" per totes ses coses que heu contat de sa vostra vida que són història. Que els anys que vos queden per viure siguin bons i els pogueu disfrutar tots plegats. Ara que ve Nadal, vos desig unes bones festes.

Lluís Bennàsar Sampol

TAPISSERIA

Rector Temorer
Tel: 51 65 10

TARDOR

Calces, calcetins BANY

C/ de la Pau, 34

Tel: 88 14 08

INCA

CAMPANET I EL FERROCARRIL DEL NORD

Joan Buades Crespi

En aquest article pretenem donar a conèixer alguns aspectes relatius a un ambiciós projecte de línia de ferrocarril elaborat en els anys deu del nostre segle, que tenia com objectiu enllaçar Inca, Pollença i Alcúdia, passant entre d'altres municipis per Campanet, on se situaria una estació.

A la primera dècada del segle XX, la xarxa de comunicacions de Mallorca era molt deficient i la construcció de l'esmentada via ferroviària oferia uns importants avantatges econòmics per a les localitats de la Serra nord integrades dins el seu trajecte. L'obertura de la línia donaria feina als jornalers mentre durassin les obres, facilitaria la ràpida sortida als mercats dels productes agrícoles, forestals i industrials de la comarca, acurçaria el desplaçament a Palma i obriria les belleses naturals dels seus paratges a un incipient turisme, con a beneficis més significatius que repercutirien sobre els habitants dels pobles situats als seus voltants.

La informació per realitzar el treball procedeix gairebé tota d'un periòdic quinzenal anomenat "El Pollensin" que es va publicar al municipi veí entre 1911 i 1915. Aquest quinquenni es contextualitza a una època caracteritzada per la crisi del món rural pressionat per un excedent de mà d'obra que com a remei a les cares ties empren el camí de l'emigració.

El Pollensin en els seus continguts denuncia continuament la corrupció administrativa de les autoritats municipals i els abusos comesos pels cacics locals. Segons la seva opinió, l'arbitrària actuació d'aquests dos poders, públics i fàctics, constituïa una de les causes que propiciava l'emigració dels pollencins. D'altra banda, és un periòdic obert a tot el que impliqui modernització i progrés pel poble i així es fa ressò a les seves pàgines del projecte de via fèrria planejat per Gaspar Gestido Peña que amb una longitud de 57 quilòmetres, partiria d'Inca i aniria per Mancor,

Selva, Caimari, -a on se situaria una desviació cap al santuari de Lluc-, Moscarí, Campanet, possessió de can Sion amb un baixador per visitar les coves, Pollença i el seu port, Alcúdia i el port finalitzant amb un ramal cap a Sa Pobla (a través de s'Albufera amb un gran pont de ferro), on s'uniria amb la línia ferroviària de la Companyia Ferrocarrils de Mallorca.

La primera notícia sobre el projecte apareix en el núm. 3 corresponent al mes de febrer de 1911. Des

va efectuar l'any 1904 a l'esmentat poble, dins el seu itinerari per Mallorca, va recollir l'iniciativa a un plec de peticions per millorar les infraestructures del municipi que el consistori volia lliurar al monarca. a causa de la brevetat de la visita reial no es va acomplir el desig de les autoritats locals i les propostes no arribaren al rei.

La idea romandrà oblidada fins l'any 1910, quan la recupera el ric hisendat Ramon Soler de la Plana. A la

Mapa de l'itinerari del ferrocarril del Nord (Publicat en el número 29 del Pollensin 17 Febrer 1912)

d'aquest moment oferirà una informació puntual als seus lectors, advertint de la transcendència de l'empresa pel fet de suposar una important millora econòmica per la col·lectivitat pollencina. Defensarà apassionadament la construcció del Ferrocarril del nord i les seves pàgines registraran un allau d'informació sobre les distintes alternatives que s'aniran presentant assiduament relatives al tema.

La idea d'enllaçar Inca (punt d'aturada del ferrocarril de Mallorca) i Pollença procedia d'un regidor d'aquesta darrera localitat, Lluís Capllonch de la Fuente, que amb motiu de la visita que el rei Alfons XIII

seva defunció esdevinguda el mateix any, es farà càrrec de l'estudi del projecte, un col·laborador seu, Gaspar Gestido Peña que es convertirà amb l'autèntic impulsor d'aquest bell somni. D'origen peninsular, Gestido residia a Pollença a rel del matrimoni amb una natural de la vila que es deia Magdalena Campins.

A inicis de 1911 assistim al rel·lançament de l'empresa per part de Gaspar Gestido que tramita la creació d'una societat anònima a Madrid, la qual s'encarregaria de gestionar davant les autoritats del govern central al·l' inclusió del projecte dins el Pla de Ferrocarrils Secundaris amb garantia d'interès per l'Estat, la qual co-

sa proporcionaria avantatges econòmics als accionistes.

En el mes de maig de 1911, mitjançant una Reial Ordre del Ministeri de Foment i un Edicte de la Direcció General d'Obres Públiques s'inclouen els 57 quilòmetres de línia ferroviària a l'esmentat Pla. Per altra part, sembla que per aquestes dates, en Gaspar Gestido ja havia començat les diligències administratives amb les autoritats de les localitats per on circularia la via del ferrocarril, com es desprèn de l'Acta del Plenari celebrat per l'Ajuntament de Campanet, el 19 de febrer de 1999, que diu el següent:

"Dióse cuenta de una solicitud presentada por D. Gaspar Gestido Peña, vecino de Pollensa, autor del proyecto de ferrocarril secundario que partiendo de Inca beneficiará a los pueblos de Selva, Caimari, Campanet, Pollensa, Alcudia y sus puertos con un ramal en la Puebla, cuyo expediente hállase en tramitación en el Ministerio de fomento.- Después de deliberar sobre esta solicitud y en vista de las consideraciones expuestas por el recurrente y de que efectivamente representa para el pueblo de Campanet una innegable mejora dicha vía férrea por el gran desarrollo de sus intereses materiales y en atención a que la estación del ferrocarril se emplazara para mayor comodidad del pueblo en el punto de Cas Cego, del camino de Son Garau en vez del punto señalado en el proyecto, y además un apeadero en Fangar lo que supone un gasto importantísimo no previsto por el autor del citado proyecto, se acordó contribuir con dos turnos de jornales de peón y carro de la prestación personal, sin perjuicio de su ampliación según las circunstancias y estado de las obras públicas municipales a las que procede aplicase la prestación personal" ¹

En el decurs de l'any 1912, Gestido efectua constants viatges a la capital de l'Estat per acabar d'enllestir tot el concernent a la constitució definitiva de la Societat Anònima i acon-

"Cas Segó" en el camí de "Son Grau" (Del programa de festes de Campanet Sant Victòria 1982)

seguir el capital indispensable per finançar l'empresa. S'afegiren algunes modificacions al projecte previst inicialment, Moscarí figuraria, ara, com estació d'enllaç amb el Santuari de Lluc i la via del tren s'aproparia encara més al poble de Campanet. Així mateix, es contempla un nou projecte, allargar la línia del ferrocarril amb un ramal cap a Llevant de 80 quilòmetres, que aniria de Sa Pobla fins a Capdepera, passant per Muro, Santa Margalida, Maria, -amb un baixador a Ariany-, Son Galceran, Sant Llorenç, Son Servera i Artà, ampliació que comptava amb el suport econòmic de Joan March Ordinas.

Malgrat l'impuls que sembla assolirà el projecte amb l'ampliació i sobretot amb la presència de Joan March, s'endivina a les pàgines del Pollensin ² un cert desencant envers la cristallització de les obres ja que critica a les autoritats locals dels municipis per on passà el Ferrocarril del nord perquè no han ofert el suport necessari, efectuant les imprescindibles expropiacions dels terrenys afec-

tats per la construcció.

En els primers dies de desembre de 1912, la publicació ³ informa als seus lectors de la constitució definitiva a Madrid de la societat Anònima "Ferrocarril del norte de Mallorca". El mateix mes, treu al carrer un número extraordinari d'una sola pàgina ⁴, donant a conèixer els membres que integren el seu Consell d'Administració, en el qual figuren les següents personalitats:

President: D. Vicente Navarro Reverter (Diputat)

Vice-president: Marques de las Claras

Secretari: D. Luis Garcia de la Rquilla (Diputat)

Conseller: D. Augusto de la Serna (Governador Civil de Màlaga)

Gerent-director: D. Gaspar Gestido Peña.

En el mateix extraordinari el periòdic anuncia el programa de festes que se celebren a Pollença el 16 de desembre amb motiu de la col·locació de la primera pedra de les obres que comptarà amb la presència de les autoritats de l'Illa i dels municipis per on anirà la via del tren.

Les pàgines del número que surt el 21 de desembre ⁵, es dediquen gairebé de manera exclusiva a recollir la informació generada per la festa esmentada anteriorment. Als actes hi assistiren, el governador civil, Mariano de la Vega Inclan; el capità general, Wenceslao de Molins Lemaury; el bisbe, Pere Joan Campins; els batlles de les localitats implicades dins el trajecte ⁶ i d'altres personalitats. A la comitiva de religiosos que acompanyava el bisbe Campins figurava Llorenç Riber.

L'acte de la col·locació i beneficció de la primera pedra es va realitzar a la finca de "Can Guineu". En aquest punt s'havia aixecat un arc de murtra, en el qual sota els escuts d'Inca, Pollença, Campanet, Selva, Alcúdia i Sa Pobla, es podia llegir el nom dels esmentats pobles. La cerimònia religiosa va correr a càrrec del bisbe Campins assistit per tres canonges, un dels quals era Miquel Costa i Llobera. Després de la celebració, va te-

nir lloc un dinar que finalitzà amb parlaments de les personalitats presents a l'acte, en els quals exposaren la seva ferma voluntat de tirar endavant un projecte que aportaria grans beneficis als termes municipals vinculats a l'itinerari.

En el proper número de la publicació ⁷ apareix a la primera pàgina sota el títol "la Virgen del Puig y el ferrocarril" un escrit de Llorenç Ribber, datat a Palma el tres de gener de 1913, expressant el seu suport al projecte. Diu així:

"Cuando en el banquete con que se solemnizó la inauguración de las obras del Ferrocarril del norte, el Ilmo. Sr. obispo evocó el recuerdo de la Virgen del Puig como un presagio de bendición para la generosa empresa, la voz inspirada del Prelado fue ahogada por una estrepitosa ovación, tal vez la más espontánea y caliente de todas las que atronaron el ámbito de la sala en aquella tarde de recordación imperecedera. Porque su voz impulsó la fibra más viva y más vibrante del corazón pollensin, las manos se alzaron y juntáronse en unánimes aplausos.

Pláceme ahora en este día de regocijo suspirar de nuevo la dulce memoria de la Virgen del Puig e invocar sobre el bello proyecto en vía de segura realización toda suerte de bendiciones. La locomotora con sus silbidos estremecerá bien pronto los ecos extáticos de la soledad y enredará su cabellera de humo en el selvático ramaje de los bosques seculares: y a los pies el Puig, só el manto de María discurrirán los trenes incesantemente con estruendo y tropel y oleadas de vida.

Los romeros de María cantan la bella deprecación del himno: Iter para tutum! Que quiere decir: prepáranos un camino seguro! oh María, Oh Virgen del Puig! prepara un camino seguro a todos los que se confiarán al monstruo volador que tiene alas de llama!. Bendice a todos los que serán beneficiados por él. Bendice al que fue su tenacísimo sostenedor: voluntad indomable y férrea que tuvo que

perforar óbices ásperos como los que tendrá que roer el hierro de las piquetas en las fragosidades de Caselles..."

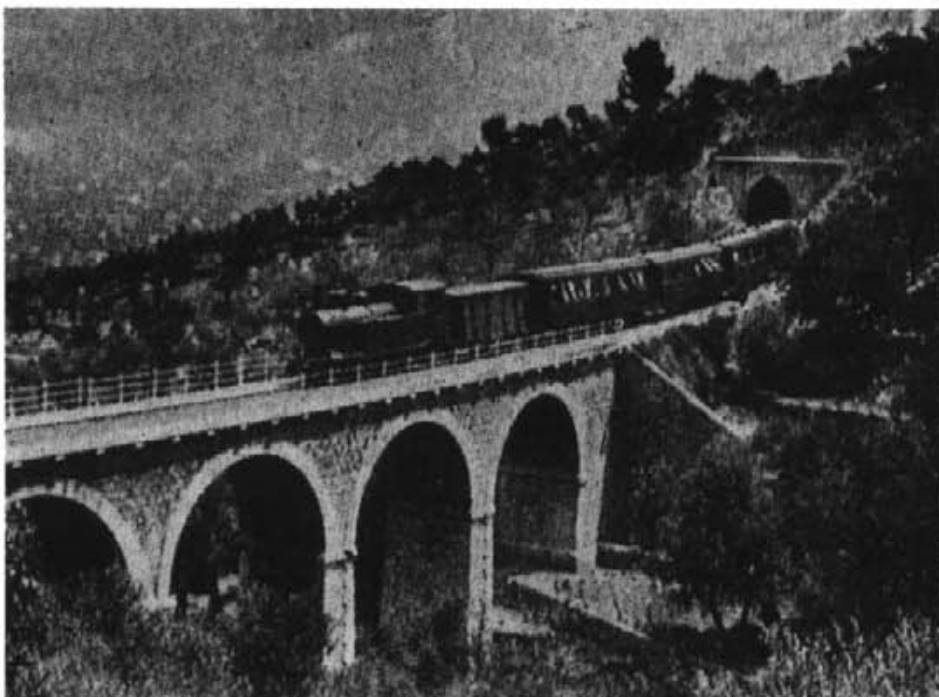
La següent informació procedeix del mes de febrer ⁸. Comunica que ja es troben enllestides les expropiacions de terres que afecten Pollença, Selva, Sa Pobla, Mancor, Caimari i només d'un bocí de les corresponents a Campanet, a causa de la sol·licitud efectuada per alguns veïns demanant un canvi a l'estès de la via perquè l'estació es pogués aixecar dins el casc urbà.

A partir d'aquest número disminueix considerablement la informació que la publicació oferia habitualment sobre el tema. I s'adverteix en els seus continguts una evident denuncia contra determinats cacics pollencins i el batle de la localitat per l'escassa iniciativa que estan demostrant envers el projecte que repercuteix en una extremada lentitud de les obres. D'altra banda es generalitza la impressió que la societat Anònima madrilenya no disposa de la suficient capacitat econòmica pe enllestir un projecte de tal magnitud. Aquesta problemàtica es manifesta del tot a l'entrevista que un redactor del Po-

llensin realitza a Gaspar Gestido ⁹, a la qual el director-gerent de la Companyia comunica que a la reunió general del Consell d'Administració celebrada el passat 28 de juny s'hi va acordar la dissolució. Gestido explica que la societat no tenia cap tipus de problemes econòmics i que la desfeta es deu únicament a la reduïda col·laboració que han aconseguit en els municipis implicats en els projectes. Sensiblement afectat diu el següent:

"... ningún mallorquín ha adelantado ni siquiera una perra chica ni se ha molestado ningún cacique del pueblo en convocar una reunión para ayudar al autor a fin de ayudarle para llevar a cabo estas obras tan importantes para Pollensa. En cuanto al dinero, dinero, DINERO, osolo con el apoyo de mis amigos madrileños he tenido suficiente, mucho más, que todos los que blasonan ser patriotas."

A la conversa, Gestido indica al periodista que s'ha convertit en un important accionista d'una nova Societat que s'encarregarà d'activar les obres de la línia ferroviària, que anirà d'Inca a Pollença i del ramal a Capdepera dins el termini de 28 mesos que resten per a la data límit fixa-

El tren de Sóller al seu pas sobre el viaducte cap a l'any 1920

da per a la seva inauguració i assegurar rotundament que gaudeix del suficient potencial econòmic pel seu finançament.

Malgrat l'afirmació de Gaspar Gestido, aquesta altra Societat mai va afrontar les obres previstes. El projecte no passà de tal i el tren que, en aquells moments, hagués contribuït al progrés dels municipis situats en el seu itinerari només fou una bella quimera que encoratjaren algunes persones implicades en la modernització d'una Mallorca rural que patia la malaurada influència de la xarxa caciquil estesa per tota la seva geografia.

Les causes que impossibilitaran la construcció del Ferrocarril del Nord ¹⁰ cal cercar-les dins factors de caire econòmic i polític. Sens dubte, les distintes societats constituïdes a Madrid no pogueren encarar les elevades despeses que suposava una empresa de tal magnitud (la pujada a Lluç comportava unes dificultats orogràfiques que l'encarien considerablement). El pressupost de 5.789.961'97 pessetes ¹¹ constituïa una quantitat prou considerable per a l'època i com s'observa a l'insinuat per Gestido la venda d'accions entre els mallorquins va fracassar completament mentre que el suport de Joan March sembla que només fou testimonial. A la problemàtica econòmica cal afegir l'inexistent interès demostrat per les estructures caciquils que aleshores controlaven gairebé totes les institucions públiques dels municipis integrats en el trajecte i per dife-

rents raons s'oposaren al projecte.

1. FERRA-PONÇ, Damià: "Notícies de Campanet", dins "Campanet. Festes de Sant Vitorià, 1982".
2. "el Pollensin". Núm. 40, 1 d'agost de 1912
3. ídem núm. 48. 2 de desembre de 1912.
4. ídem. Núm. 49, 16 de desembre de 1912
5. Ídem. Núm. 50, 21 de desembre de 1912
6. L'any 1912 era batle de Campanet,

Josep Mulet Rosselló

7. "el Pollensin". núm. 51, 7 de gener de 1913
8. Ídem. núm. 54, 15 de febrer de 1913
9. Ídem. núm. 66, 1 de setembre de 1913
10. L'any 1921, la Companyia Ferrocarrils de Mallorca va obrir el ramal de Manacor a Artà. El projecte d'unir Sa Pobla i Capdepera no es va dur a terme.
11. "El Pollensin". núm. 38, 287 de juny de 1912

El tren de la companyia Ferrocarril de Mallorca, al seu pas per l'estació de Sineu (any 1920 cent anys d'història de les Balears "Sa Nostra")

Rafel Capó Palou

— PINTURA I DECORACIÓ —

Joan Reïnés Buades

Sant Miquel, 93

Costa i Llobera, 1 - 2n E.

07310 CAMPANET

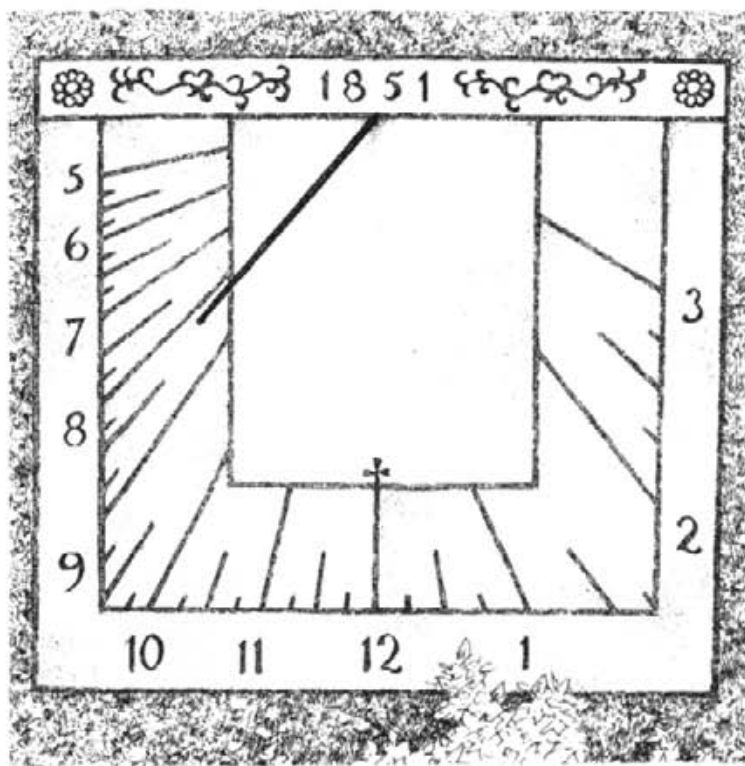
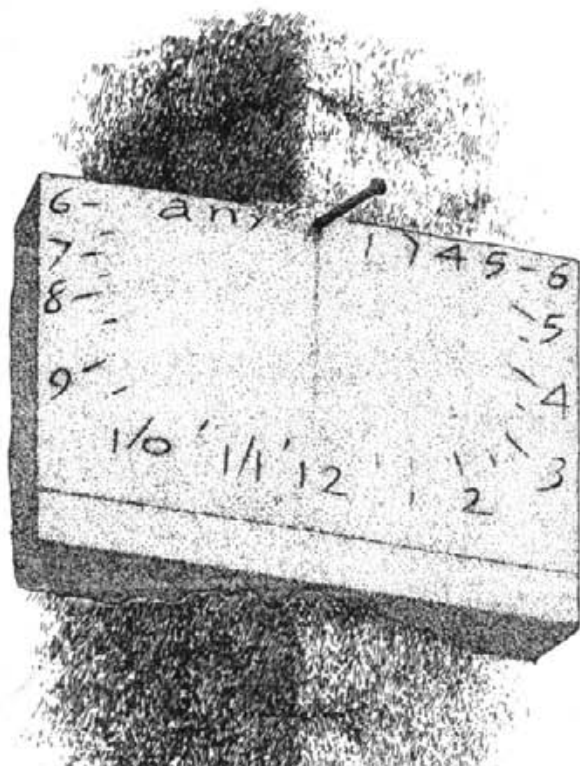
TEL. 51 69 92 51 62 68

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

RECUPEREM LA NOSTRA FESOMIA

DESIMPER
Productes de neteja
C/ Camí Vell d'Inca
Tels. 51 61 08 - 51 69 89
CAMPANET

B A R
CA'S RETO
GELATS I TAPES VARIADES

Bel Rosa Gual

ASSEGUANCES MAPFRE
Sant Miquel, 77
Tel. 51 60 47 - 51 65 32   07310 CAMPANET

C/. LLORENÇ RIBER, 28 TEL. 516116 CAMPANET

LA RODA DE L'ANY: NOVEMBRE I DESEMBRE

Novembre i desembre són mesos de tardor i d'inici d'hivern. Els dies són cada vegada més curts i, malgrat que encara hi ha jornades assolellades, el temps és en general fred i humit. De tot això se'n fa ressò la saviesa popular i ho explica en forma de dites i refranys:

*De novembre enllà,
agafa la manta i no la deixis anar.*

*Per Sant Andreu,
calabruix o neu.*

*Novembre humit
te farà ric.*

Encara que és un temps en què la natura sembla adormida i les hores de sol són poques, la veritat és que al camp hi ha encara molta de feina. Comença l'època d'exsecallar els ametllers i els garrofers, es cullen les magranes, les pomes i les mandamines, cal sembrar el blat i començar a arplegar olives, que ja es poden trencar i salar. A muntanya es comencen a fer les primeres trullades d'oli novell. Al jardí són a punt les flors que la gent du al cementeri, especialment les dàlies, els estranys i les últimes roses. Si ha plogut a les garrigues hi ha esclata-sangs, cogomes, girgoles i tota classe de bolets.

El novembre comença amb la tradicional diada de Tots Sans i l'endemà és el dia de Difunts, ambdues dates assenyalades per honrar la memòria dels qui ja no hi són. És tradició anar al cementeri, guarnir les tombes amb flors i encendre espelmes en recordança dels familiars i amics morts. Aquest dia els padrins de fonts solen regalar als seus fillols o filloles rosaris de panellets i fruita confitada, acabats amb una bona patena de carabassat i molta gent té per costum tornar a fer bunyols. Antigament, el dia dels Morts les campanes sonaven tota la nit i donaven un to solemne a la celebració. És una nit un tant misteriosa, plena de llegendes, a

Mallorca hi ha la creença que el rei en Jaume surt de la Seu muntat a cavall, volta ràpidament tota l'illa i després torna al seu lloc de repòs.

Cap a final de mes es celebren les festes de santa Cecília -el 22- i de santa Catalina -el 25-. La primera és la patrona dels músics i a molts de llocs es fan concerts en el seu honor. Catalina és un dels noms de dona més habituals a Mallorca, la seva festa s'escau just un mes abans de Nadal i per això l'adagi diu:

*Per Santa Catalina,
un mes refina.*

Aquest dia se solien acabar les tasques de la sembrada i a molts de llocs ho celebraven menjant bunyols i fent un bon fogueró:

*Demà és Santa Catalina
i bunyols hem de menjar;
podeu començar a dergar,
mestressa, mel i farina.*

Per santa Catalina la gent comença a preparar per fer els torrons,

per tal que en arribar Nadal estiguin ben a punt. El Novembre és, encara, temps de fires. Se'n fan a Muro, Pollença, Sa Pobla, Llubí i sobretot a Inca, ja que a mitjans de mes és el Dijous Bo.

L'últim mes de l'any, el desembre, és curull de celebracions i festes: *Nadal en dilluns, festes a munts*. Al camp se segueixen collint oliva i fent oli, és també temps d'agllans i de començar a munyir les ovelles i formatjar. Si encara no s'han fet les matances cal fer-les per tenir el rebost a punt per a Nadal. El dia 4 és santa Bàrbara, patrona de tots aquells que treballen amb foc i explosius i advocada contra els llamps i els incendis, ja sabeu allò de pensar en *santa Bàrbara quan trona*. Dia 8 és la Immaculada Concepció, patrona dels gremis de forners, pastissers, fideuers i adroguers. El 13 és santa Llúcia, patrona de tots els que treballen amb l'agulla -cosidores, broadores, sastres, etc.- i que necessiten tenir bona vista, per això diu la cançó:

*Santa Llucieta,
guardau-mos ets uis
que, si mos dau fosques,
vos farem embulls.*

El 21, dia de sant Tomàs, assenyalat el moment de comprar i obrar els animals que es menjaran per les festes de Nadal: *Per sant Tomàs agafen la porcella pel nas*. Porcelles, indiots, capons i pollastres omplen els mercats de l'illa. La nit de Nadal és un vespre molt especial. A totes les esglésies fan matines i la gent omple de gom a gom els temples, especialment enramellats per a les festes que comencen. A les matines conviuen elements populars i cultes, aspectes religiosos i profans: l'anunci de l'àngel que dona la bona nova als pastors, el Cant de la Sibila ple de ressons arcaics i misteriosos, el sermó de la Calenda pronunciat per un escolanet eixerit que entendreix els cors dels assistents, l'adoració dels pastors que porten al

Nadal és una jornada familiar presidida per un bon dinar: sopa de Nadal o arròs, porcella i pollastre farcit amb enciam i patató, raïm i mandarines, neules i torrons, vins de la terra i caves. En acabar, els infants de la casa reciten una poesia nadalenca dalt d'una cadira i els majors els donen algunes monedes. A la tarda cal

que Herodes va fer degollar. És un dia de broma durant el qual tot és permès: fer burla, enganyar, posar petits paranys, etc. I l'any es tanca la nit del 31, santa Coloma i sant Silvestre, nit de bauxa per dir adéu a l'any que ja s'acaba i donar la bevinguda al que comença. Actualment s'ha convertit en costum a molts de llocs,

minyó panerets amb els fruits de la terra i el cant de nadales cultes i populars, donen a aquesta festa un ressò especial. En sortir, la xocolata amb ensaimades, els torrons i les neules en companyia de parents i amics. Són especialment apreciades les matines a Lluc, el cor religiós de l'illa, que compten amb el magnífic cant dels blauets.

fer les visites que abans es deien d'anar a besar mans. La gent juga a cartes o loteria a les cases o als cafès, també és un costum molt estès anar a les titeres -al circ- amb els més petits. L'endemà és sant Esteve, igualment una diada familiar, i el 28 el dia dels innocents, en recordança dels infants

i a Campanet també, acomiadar l'any a la plaça tot esperant les campanades del rellotge de l'Ajuntament o de l'Església i després ballar fins a la matinada. Perquè ja sabeu que *Desembre finat, any acabat!*

Caterina Valriu.

TALLERS REYTO

DAMIÀ REYNES 'FIDEUER'

Electricitat de l'automòbil
Injecció - Benzina
Posta a punt

Compra i venda vehicles d'ocasió garantitzats

Cardenal Despuig, 12

Tels. 27 58 26 - 41 67 55

07008 PALMA - MALLORCA

L'Associació de la Premsa Forana

-L'Associació de la Premsa Forana de Mallorca assistí el passat dia 8 d'octubre a l'encontre de 200 empresaris illencs i estrangers a una jornada en alta mar, organitzada per Sa Nostra, Foment Industrial de Balears i Conselleria de Comerç i Indústria del Govern Balear, la diada es desenvolupà dins el vaixell, cedit per la companyia Transmediterrània. Per altra banda, la nostra associació hi fou representada per Jaume Casesnoves, del setmanari de Sóller, entre la premsa convidada.

L'esmentat encontre fou qualificat pels presents com de molt interessant, ja que d'ell es pogueren extreure importants conclusions i compromisos per part de les instàncies assistents. Hi hagué les intervencions del conseller Cristòfol Triay, Miriam Izquierdo de la Comissió Europea, Joan Forcades, president de Sa Nostra i d'Alexandre Forcades, ex-conseller d'Economia i Hisenda.

-L'Obra Cultural Balear convoca la setena edició dels Premis 31 de Desembre que, com cada any, es donaran a conèixer la nit del 17 de desembre de 1993, al llarg del sopar que es fa per aquest motiu. Els premis convocats són 7: el premi Francesc de Borja Moll, el Josep Maria Llompard, el Gabriel Alomar, l'Emili Darder, el Bartomeu Oliver, el Miquel dels Sants Oliver i el Bartomeu Rosselló Pòrcel, tots ells destinats a premiar a persones o empreses o entitats que així ho valori el Jurat.

-El proper dia 13 de novembre tindrà lloc a Sant Joan la tradicional trobada de les delegacions de l'Obra Cultural Balear, que es du a terme cada any. Està previst que a les 10 es concentrin a la Plaça, després hi hagi visita al poble, reunió d'una sèrie de grups de treball, a les 14 h. dinar i reunió general de totes les delegacions en què es discutirà la problemàtica comuna a totes les delegacions. Si algú està interessat a anar al dinar només cal que ho faci saber a Gracià Sánchez o a Joan Marió.

-La Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, a través de la Direcció General d'Urbanisme, Costes i Vivenda, concedeix unes ajudes sobre la concessió de subvencions a les actuacions de rehabilitació de vivendes a la CAIB. Aquestes ajudes consisteixen en subvencions destinades a reduir 3'75 % el tipus d'interès dels crèdits preferencials concedits per entitats bancàries i destinats únicament i exclusivament al finançament de les obres destinades a la rehabilitació d'habitatges.

-El dissabte dia 6 de novembre, al Consell, la Cooperativa del Camp Mallorquí, que engloba setze cooperatives de Mallorca, va fer una torrada en què va presentar públicament un nou producte que sortirà al mercat el proper Dijous Bo: les bossetes d'ametla ecològica (pelada, torrada i farina). La festa fou un èxit total, ja que hi assistiren un milenar de persones (entre els quals hi havia una cinquantena de santjoaners), que pogueren torrar porquim i beure vi, a més d'escoltar en Biel Majoral i el seu grup musical. El Camp mallorquí absorbeix la comercialització dels productes de les cooperatives de primer grau; la seva actuació té dues vessants, per una part la comercial, de

gestió i de serveis i, per l'altra, la social. La intenció primordial de la presentació d'aquestes bossetes és intentar que el públic consumeixi productes autòctons, ecològics i de qualitat controlada. per això, de moment ja podeu menjar porcella negra mallorquina, oli de Sóller, albercocs secs de Porreres i ametla ecològica mallorquina.

-El dijous, dia 4 de novembre, el Diari de Mallorca duia un reportatge sobre Sant Joan, en el marc d'«El repte europeu». Al reportatge, signat per Llorenç Riera, el batlle Gabriel Mora afirma que a Sant Joan és el municipi del Pla on es paguen menys impostos. D'altra banda, en els dos darrers anys s'han realitzat inversions per valor de 200 milions, entre les quals cal destacar d'estació depuradora i la xarxa d'aigua. Sorprenen les seves declaracions, pel que fa a la utilitat de la política que segueix la Mancomunitat del Pla.

-El 19 d'octubre fou trobada morta na Margalida Sastre Ferragut, al seu domicili, carrer de Petra, que, segons sembla va caure dins la cisterna, on morí ofegada. Els bombers hagueren de buidar-la per tal de treure el cos d'aquesta dona de vuitanta anys, sense vida.

**LA CONSELLERIA DE CULTURA I
"SA NOSTRA" CAIXA DE BALEARS
SIGNEN EL PRIMER ACORD MARC
DE COL.LABORACIO ENTRE UNA
INSTITUCIO PUBLICA I UNA
PRIVADA PER A LA PROMOCIO DE
PROGRAMES D'ACTUACIO
CONJUNTA**

Per primera vegada a la nostra Comunitat Autònoma una institució pública i una empresa privada acorden un conveni general de col.laboració amb l'objectiu d'establir una actuació conjunta en programes de promoció i difusió de la cultura, l'educació i l'esport. Aquest tipus de conveni entre una institució pública i una altra de privada presenta dues novetats: el contexte general del conveni que permet una ampla col.laboració entre ambdues institucions i la vivència de l'acord sense limitacions de temps. La col.laboració entre l'entitat pública i privada cada dia és més necessària no només per compensar i equilibrar les restriccions en els doblers públics sinó també per aconseguir una multiplicació dels centres de decisions i fer una cultura més democràtica.

Aquest acord de col.laboració es materialitzarà en un futur proper en programes d'actuacions conjuntes que permetin un millor aprofitament dels recursos humans i materials i evitin la possible duplicitat d'esforços, activitats i investigacions que es duguin a terme en temes comuns,

GOVERN BALEAR
Conselleria de Cultura, Educació
i Esports

afins o complementaris de mutu interès. En aquests moments, la Conselleria i sa Nostra, Caixa de Balears, preparen els dos primers convenis que concretaran l'esperit d'aquest acord marcat i unes aportacions econòmiques per a la promoció esportiva i per a la promoció del patrimoni històric-artístic.

D'altra banda, aquest acord posa de manifest la filosofia pressupostària de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports per a 1994, una filosofia que no es basa estrictament en la

relació i detall de les xifres contemplades en els pressupostos públics sinó en la capacitat d'incrementar i multiplicar aquests pressupostos a través d'altres vies de finançament, privades o públiques. Per això volem agrair l'esforç

que suposa per la Caixa d'Estalvis una col.laboració tan ampla com proposa l'acord signat amb una institució pública com la nostra.

En aquest mateix context, la Conselleria ha anunciat la seva intenció de recolzar el projecte de llei de Mecenatge que reguli els incentius fiscals de les entitats que sense finalitats lucratives organitzin o col.laborin en l'organització d'activitats o de caracter cultural o social. L'aprovació de la llei del Mecenatge suposarà unes exempcions i unes compensacions fiscals per aquestes entitats que molt probablement es traduirà en un increment important de les inversions privades en activitats públiques sense finalitat de lucre.

El nostre suport l'hem manifestat reiteradament en les diferents intervencions públiques que hem tingut al llarg d'aquest temps i concretament així ho varem exposar al conseller de cultura de la Generalitat de Catalunya en la reunió que mantinguerem el passat setembre a Eivissa juntament amb la nostra homologa del País Valencià.

**SONDEIGS I ESTUDIS
GEOTÈCNICS**

**SONDEOS Y ESTUDIOS
GEOTECNICOS**

JUANANT

Sant Victorià, 5 - Tel. 51 60 02 - 07310 CAMPANET - Mallorca

POEMES I GLOSES

EL CAPTAIRE

Dedicat a la meva néta Antònia

En els primers devuit anys
i essent una jovensana
em tocaren fort a la baula
del meu cor encara infant.

Va ser un tocar estrany,
de persona desconeguda,
li vagi donar la benvinguda
per sebre quin era el seu afany

Venia com un captaire cansat,
cercant calor pel seu cor,
i pensat que jo li daria
bocins de felicitat.

Qui sou? li vaig demanar.
Què veniu aquí a captar..
jo encara som joveneta
i segons què, no ho puc donar.

Som l'amor, me contestà,
cercant remei al meu cor,
per això he tocat la baula
al teu cor encara infant.

L'amor sou? , vaig contesatr,
de veres que no vos conec,
però passau i descansareu
i de l'amor en podem parlar.

I parlàrem com dos bons amics,
i de l'amor que ell cercava
i del seu cor que irradiava

sentiments per mi mai sentits.

I a mida que ell parlava,
el meu cor encara infant,
es vestia ja de dona
i amb sentiments igualats
em veia ja transformada

Creureu, vaig dir al captaire
que em sent captaire com vós.
Ajuntem, idò, els dos amors
i fluïrem de gaubança.

Pere Antoni Reynés
(Juliol 1993)

VALL DE SANT MIQUEL

Un vall amb més hermosura que un
cel,
de belles plantes i color,
amb una flor que brilla a dins el
camp
amb la verdor es junta l'Ermita de
Sant Miquel.

L'Ermita de Sant Miquel,
joia de gran valor;
dins la vall dóna resplendor
com la mel la dolçor,
com les plantes la verdor,
com les flors el bell color,
com les muntanyes tocant el cel
amb silenci i resplendor.
Tot el vall rendeig honor
al Sant Crist de Sant Miquel.

Jaume Capellà

LA FLOR MÉS PETITA

De totes les flors de la terra,
la més petita, la més bella.
No hi ha rosa ni clavell,
ni poncella, ni flor de girassol,
ni perfum d'alfabaguera.
floreta, adornes el camp
en primavera.
Digna de mirar i contemplar
El pensament sempre recordarà
les espigues de la blatera.

Jaume Capellà

Papereria
"ES TRIQUET"

Pl. Major, 10
Tel. 51 68 30

ESTANC
Papereria i llibreria
CATALINA BARRERA

Tel. 51 61 82

BAR 3ª EDAT

Dinars i sopars
Tapes i plats variats

C/ Llorenç Ribera, 6

L'ALCOHOL, UNA SUBSTÀNCIA PERILLOSA

L'alcohol és una de les drogues més antigues i més consumides a la nostra civilització mediterrània. De fet, l'hàbit de beure es troba tan incorporat a la nostra societat, que, actualment, és una de les maneres més comuns de divertir-se, especialment entre els joves.

A la nostra societat existeix la idea generalitzada de què l'alcohol no és una droga. Però, l'alcohol sí és una droga, i un consum abusiu produeix efectes perjudicials sobre la salut tant física com mental.

1. EFECTES DEL CONSUM DE L'ALCOHOL

L'alcohol és una droga que a alguns individus produeix un efecte desinhibidor, facilita el contacte amb els demés produeix una sensació de major soltesa corporal i verbal, rebaixa el nivell d'auto-control i auto-crítica i produeix una lleugera sensació d'eufòria que facilita l'ambient festiu. Aquests efectes són els que potencien els consum d'alcohol, però cal saber que l'alcohol és un depressor del Sistema Nerviós, la qual cosa suposa que aquests efectes són momentanis i allò que en un primer moment són avantatges es transforma després en inconvenients: reaccions violentes, baralles, plors i vòmits són alguns dels "espectacles" desagradables que es poden produir.

Entre alguns joves existeix la idea errònia de què l'alcohol ajuda a l'estudi, quan en realitat dispersa l'atenció, produeix certa sensació de relaxació, afecta lleugerament la visió, entrebanca la memòria i retarda el pensament. Tot això dificulta la concentració necessària per a l'estudi.

Amb l'esport: disminueix la resistència física, disminueix els reflexes i entorpeix la coordinació motora.

Ja hem dit que l'alcohol és un facilitador de les relacions socials i, per

tant, facilitador de les primeres experiències juvenils d'apropament a altre sexe. No és que sia un potenciador de la simpatia, l'afectivitat o la sexualitat, sinó que simplement actua com dissolvent momentani de repressions, auto-exigències, auto-controls i auto-crítiques. Per això, l'alcohol es converteix en un element perillós a l'adolescència perquè el jove pot habitar-se al seu consum per aflluixar les seves inhibicions o per diluir els seus conflictes.

Amb el temps, la dependència de l'alcohol desestabilitza amistats i relacions de parella i afecta profundament el funcionament sexual.

2. CLASSES DE BEVEDORS, I CONSEQÜÈNCIES DEL SEU CONSUM

La idea que tenim de què és un alcohòlic pot estar molt equivocada. Moltes persones creuen que l'alcohòlic és aquell individu que habitualment s'engata i té un comportament molest pels demés.

L'alcohòlic és tot individu que té una dependència de l'alcohol. Aquesta dependència no és reconeguda mai pel subjecte bevedor, el qual es defensa amb tota casta d'excuses i justificacions per seguir bevent. Si es consumeix d'una forma continuada, es desenvolupa una tolerància i llavors es necessita prendre quantitats molt més grans perquè la gatera sia evident. Però aquesta tolerància no és ningun avantatge, les conseqüències de l'alcohol segueixen el seu curs encara que es manifesten molt lentament i després de varis anys.

És difícil que el consumidor excessiu d'alcohol sia conscient de la seva problemàtica. La reconeix abans en els demés que en sí mateix.

Aquest seria el cas del bevedor

excessiu regular. El seu consum es produeix habitualment en un ambient social (festes, caps de setmana...) i/o professional (hosteleria, repartidors, representants). Aquests individus poden patir complicacions físiques (polineuritis, problemes digestius, hepàtics) i, excepcionalment, poden tenir alguna intoxicació i patir una síndrome d'abstinència.

Un altre tipus de bevedor seria el bevedor sintomàtic, és a dir, aquell que beu alcohol per solventar conflictes personals, siguin de caràcter temporal o permanent. En aquests casos són freqüents les intoxicacions agudes amb trastorns conductuals greus (bregues, disturbis al carrer...).

El bevedor addicte, és el que habitualment s'identifica amb l'alcohòlic. Generalment s'arriba a aquest tipus de consum com a conseqüència dels dos tipus de consum explicats abans. En aquest cas s'observa la patologia típica de l'alcohòlic. Els efectes importants serien:

- **Problemes de salut física:** gastritis, úlceres, cirrosis, hepatitis, trastorns, de la nutrició, infertilitat, impotència, disminució de l'impuls sexual, hipertensió, neuritis, polineuritis.

- **Trastorns mentals:** dependència de l'alcohol, síndrome d'abstinència, psicosis alcohòliques agudes, allucinacions auditives, depressió i ansietat, deliris de gelosia (zelotípia alcohòlica) demències.

- **Problemes familiars:** desajustaments i separacions familiars i maltractaments als fills i a la parella, entre d'altres.

- **Problemes laborals:** desajustaments laborals, absentisme, accidents, incapacitat laboral.

- **Problemes socials:** Conducta antisocial (delinqüència, incest,...) i degradació social.

Pla Autònom de drogues
Consell Insular de Mallorca
Pla Municipal de drogues

BONA CUINA

LES FESTES DE NADAL

Aquesta vegada en lloc de dedicar el capítol a un aliment en concret, us donarem dos menús que podeu anar combinant amb altres plats de la vostra invenció o bé entre ells mateixos.

MENU I

CREMA D'AMETLLA

1 litre de brou de gallina
1 ceba
1/2 culleradeta de mantega
2 tassons de nata
3 cullerades de farina
200 grs. d'ametlles crues pelades

Sofregir la ceba amb la mantega a foc suau sense que agafi color, afegir la farina i coure-la bé. Afegir la nata poc a poc sense deixar de remenar. Finalment afegir el brou calent i l'ametlla, triturar l'ametlla amb el turmix, posar una altra vegada al foc i deixar bullir.

GREIXONERA DE CONILL

1.500 grs de conill a troços
1 tassó de vi blanc
2 copes de brandy
3 cebes tallades en tires fines
400 grs. de bolets a troços
1 cabeça d'alls
300 grs. de tomàtiga pelada i picada
tem, orenga, herba sana i llorer.

Per la picada:

80 gr. d'ametlles torrades
2 alls
1 galleta
brou de carn o aigua.

Sofregir el conill en oli calent, afegir la cabeça d'alls, les herbes i la ceba, deixar coure amb la greixonera tapada. Afegir el vi i el brandy, coure uns minuts i afegir la tomàtiga, coure uns minuts i afegir un bon tassó de brou. A part sofregir els bolets amb oli i afegir a la greixonera juntament amb la picada. Deixar coure.

MOUSSE DE XOCOLATA

6 ous
300 grs. de xocolata fusa al bany maria
2,5 dl. de nata pujada
50 grs. de mantega

Separar els blancs dels vermells i pujar per separat, afegir la mantega fusa a la xocolata i aquesta als vermells, afegir els blancs pujats mesclant molt suament, finalment afegir la nata. Vessar dins copes i deixar refredar a la gelera.

MENU II

CREPPES FARCIDES

100 gr. de farina
3 ous
1/2 litre de llet
Farcit:
400 gr. de xampinyons
250 grs. de gambes pelades
2 cebes tendres
1 dl. de nata.

Per els creppes: posar la farina dins un bol, ajuntar-hi els ous de un en un, mesclant, afegir la llet, mesclar i passar pel colador xino.

Posar una paella al foc, quan és ben calenta fondrer-hi un poc de mantega o margarina perquè la pasta no s'aferrí, tirar-hi un poc de la mescla anterior, just que banyi el fons de la paella. Els creppes han de quedar molt primers. Quan veim que és cuit li donam la volta perquè es faci per l'altre cara. D'aquesta manera anam fent fins que s'ens acabi la pasta.

Per el farcit: sofregir les cebes tendres tallades petites, afegir-hi els xampinyons tallats a làmines, deixar sofregir, quan són cuits afegir les gambes, coure un minut i afegir la nata, deixar coure uns minuts i apagar el foc.

Omplir els creppes amb el farcit i enrollar.

BACALLÀ AMB TRAMPÓ

6 tallades de bacallà desalat
1 kg. de prebes verds
1 kg. de tomàtiques
1 kg. de cebes
6 alls
Julivert picat
oli d'oliva

Enfarinolar el bacallà i fregir, retirar el bacallà i dins el mateix oli sofregim el trampó tallat a quadrets, quan fa uns minuts que cou hi afegim l'all i el julivert picats.

Dins una palangana que pugui anar al forn, cobrim el fons de trampó, col·loquem el peix i tapam amb la resta de verdura, posam a coure una mitja hora.

MENJAR BLANC

Aquesta és una recepta de menjar blanc actualitzada. A molts receptoris europeus medievals i renacentistes hi trobam ja receptes de menjar blanc, aquestes, però, no duen nata ni gelatina les quals si posarem a la nostra recepta

250 grs d'ametlles crues, pelades i fetes
pols
3 dl. de llet
125 gr. de sucre
3 dl. de nata pujada
5 fulles de gelatina posades en remull
en aigua freda
Oli de girasol per untar els motllos

Mesclar l'ametlla, la llet i el sucre i deixar 24 hores. Colar i posar la llet a encalentir sense que arribi a bullir, afegir les fulles de gelatina de una en una perquè es fonguin. Deixar que refredi però sense posar dins la gelera, mesclar l'ametlla i finalment la nata. Omplir o bé motllos individuals de flan o bé un motllo gros de puding. Posar a refredar dins la gelera.

Margalida Crespi

ESPORTS

ELS INFANTILS DEL CAMPANET, UN GRAN EQUIP DE FUTBOL

Sense cap dubte, la temporada 1993-94 dels infantils del C.E. Campanet és de moment espectacular. Juguen a tercera regional però els tocava jugar a segona perquè l'any passat quedaren els segons a tres punts del primer. Es varen haver de quedar a la mateixa categoria perquè els infantils de la temporada 1990-91 varen ser sancionats a quedar a tercera regional durant dos anys.

Aquesta temporada són els primers en solitari a una notable diferència dels segons, el Vilafranca, els quals varen perdre dins Campanet per 8-1.

Els campaneters han guanyat els dotze partits que s'han disputat fins el moment de redactar aquesta crònica. Duen 77 gols a favor i només 5 en contra. Tenen 36 punts i 12 possitius. Pràcticament no es poden demanar millors resultats! Els golejadors són els següents:

Pere Antoni Pons	22 gols
Joan Amengual	16 gols
Jaume Nadal	13 gols
Jaume Rayó	9 gols
Pere Buades	7 gols
Joan S. Pons	6 gols
Marti Plomer	2 gols
Pep Lluís Morell	1 gol
Bernat Vanrell	1 gol

Rafel Pons

BAR ES CLUB

Pl. Major, 25

Tel. 51 60 48

Campanet

VILANOVA — 1: PAPERERIA

VILANOVA — 2: LLIBRERIA

VILANOVA — 3

MOBLES OFICINA

50 28 80 - 50 55 32 - 50 42 29

INCA

AGENDA DE LA VILA

NAIXEMENTS

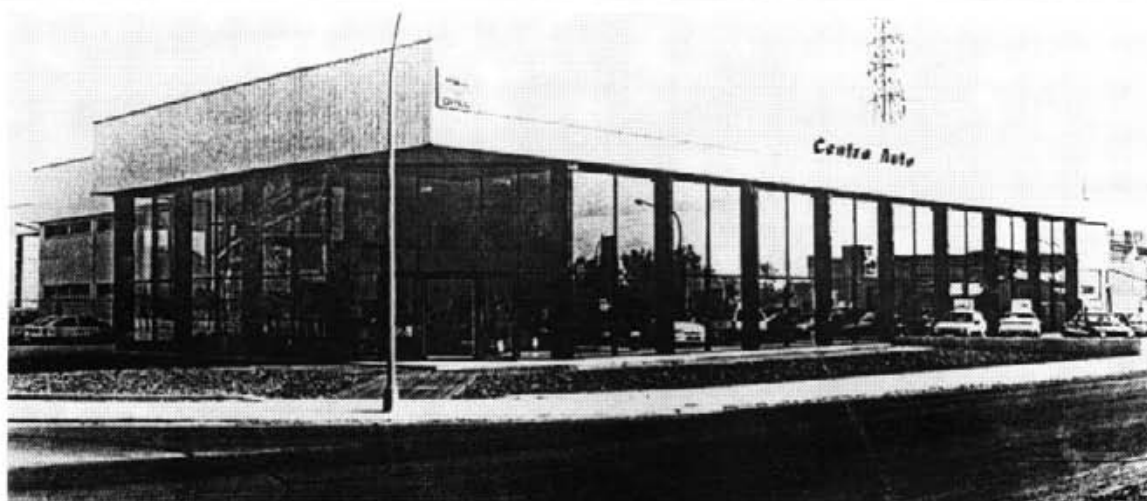
- Guillem Coll Bennàssar, fill de Guillem, de Lloseta, i d'Antònia "Batera" (26-setembre-1993)
- Francesca Buades Homar, filla de Damià "de sa Teulera" i d'Antònia-Maria, de Petra (12 octubre 1993)
- Victor Pérez Morell, fill de Francisca "Gallet" i de Victoriano (29-octubre-1993)
- Maria Magdalena Amengual Gelabert, filla de Joan "de Son Janer" i de Miquel, d'Inca (1-novembre-1993)
- Bartomeu Morell Buades, fill de Gabriel "Gallet" i de Joana Maria "Co" (2-novembre-1993)
- Maria-Esperança Llabrés Muntaner, filla de Miquel "Comte" i de Sebastiana, de Muro (29-novembre-1993)

MATRIMONIS

- Joan Vives Pons "de Ca na Pepa" amb Lionor Pons Seguí "de Can Tomàs" (25-setembre-1993)
- Maria-José Camuñas Reinés amb Joan Salamanca Vallespir (9-0ctubre-1993)
- Joan Socias Bisquera "Gravat" amb Magdalena Roselló Femenia "de s'Hostal" (9-octubre-1993)
- Catalina Cuart Payeras "Xeua" amb Joan Verger Gomila (7-novembre-1993)

DEFUNCIONS

- Joana-Aina Celià Mascaró "Cuera", de 84 anys (15-octubre-1993)
- Jaume Gual Alemany "Hereu", de 83 anys (16-novembre-1993)

NOVES INSTAL·LACIONS DEL CENTRE AUTO

CENTRE AUTO: El seu Concessionari OPEL d'Inca, li dona la benvinguda a les seves noves instal·lacions. Amb les més innovadores solucions per a posar el seu OPEL en plena forma, amb un expert equip tècnic que coneix el seu OPEL com ningú. Per suposat amb una àmplia exposició amb tot l'últim de l'OPEL. Vengui a la gran estrena d'OPEL. Tot una estrena, amb més de 2500 m2. Amb tota la nostra atenció

L'ESPERAM

**Benvingut a
la gran estrena
de l'OPEL**

CENTRE AUTO, S.A.

Avda. General Luque, 393. Tel. 88 01 89. INCA (Balears)

ESPARDENYES DE CAN PESSOL

ANY 1937

D'ESQUERRA A DRETA: TÒFOL "PONTET", MIGUEL "PESSOL", JOAN "MARRANXA" ? JOAN "PESSOL", MATEU "COIXINA",
BIEL "MENORC", PERE "PESSOL", ONOFRE "D'ES MOLÍ"